

مبارزه با بحران زیست محیطی مستلزم مبارزه با سیستم سرمایه‌داری است

گفتگوی مجله باستا با "نانومی کلاین"

به نظر می‌رسد زمین را حادثه‌ای ناگوار تهدید می‌کند. چرا به رغم آگاهی از تبعات خطرناک آن، هنوز هیچگونه اقدام جدی جهت پیشگیری، صورت نگرفته است؟

نانومی کلاین: اینطور نیست که کاری انجام نشده است. در حقیقت، این بحران ثمره‌ی اجرای سیاستها و برنامه‌های مخرب اکولوژیستی، است. "بسط و توسعه" در سیستم اقتصادی حاکم بر جهان با کامپیابی و کامروابی نامحدود تعریف می‌شود. در این روند، هر گونه بسطی، سودمند و مفید بشمار می‌آید. سرعت انتشار گاز‌های گلخانه‌ای در اتمسفر بسیار سریعتر از دهه‌ی ۱۹۹۰، در حال افزایش است. صعود قیمت نفت در دهه‌های اخیر، انگیزه‌ی شرکتهای سوخت فسیلی جهت استخراج منابع گرانتر و خطرناکتر از جنبه‌ی قابلیت ساطع‌کنندگی گاز‌های گلخانه‌ای نظیر قیر زغال سنگ را فزونی بخشیده است. سیستم اقتصادی حاکم بر جهان به شرکتهای فراملی اجازه می‌دهد، در جستجوی

نیروی کار و انرژی ارزان قیمت بدون هیچگونه قاعده و محدودیت مشخصی، فعالیت کنند. همین سیاست به خصوصی سازی منابع زیرزمینی سوخت فسیلی و استفاده‌ی بی‌رویه از آن، انجامیده است. این اعمال موجبات تشدید تخریب محیط‌زیست و تغییرات سریع و مضر آب و هوایی را فراهم ساخته است.

آیا اعتقاد دارید که شرکتهای تجاری مانند "آکسون موبیل"، "بی‌پی" و "شل" به زمین اعلام جنگ داده‌اند؟

ناتومی کلاین: شیوه‌ی عملکرد شرکتهای مزبور بر پایه‌ی دستیابی و چیرگی بر منابع سوخت فسیلی هر چه بیشتر، استوار است. این، دقیقاً همان شیوه‌ای است که برای محیط‌زیست خطرناک و جنبش زیست محیطی با آن مخالف می‌باشد. تحقیقات پیرامون میزان دی اکسید کربن طی سه سال اخیر ثابت می‌کند که میزان کربن صنعت سوخت فسیلی در جهان پنج برابر افزونتر از میزان مقرر و تعیین شده جهت نگاه داشتن دمای سطح زمین پایین دو درجه که دولتها از جمله دولت کاتادا در نشست کنهاک متعهد شدند، است. این در حالی است که دمای پایین تر از دو درجه نیز برای بسیاری از مناطق خطرناک، اعلام شده است. تحقیقات یاد شده میان اعلام جنگ شرکتهای فرامی‌به محیط‌زیست و عملکرد ویران کننده‌ی آنان، است. بدین سبب، شرکتهای مزبور می‌کوشند تا گرم شدن زمین را پدیده‌ای طبیعی، عنوان کنند. آنان با بکارگیری دانشمندان و محققان و اتکاء به سیاستمداران دولتی سعی می‌کنند تا هر گونه حرکت جدی برای نجات زمین؛ خواه "افزایش میزان مالیات شرکتهای سوخت فسیلی"، خواه "پیشنهاد بهره‌برداری از انرژیهای پاک و تجدید شدنی" و یا هر شکل و صورت دیگری، را متوقف سازند.

چرا این شرکتها از مجازات معاف می‌شوند؟

نانومی کلاین: شرکتهای سوخت فسیلی بویژه نفتی، قدرتمندترین شرکتها در جهان هستند. آتش جنگ دولتها در راستای تامین منافع و مطامع این شرکتهاست. منابع زیرزمینی سوخت فسیلی بطور طبیعی در مناطق جغرافیایی ویژه‌ای در جهان، متمرکزند و هزینه‌ی فرایند استخراج و حمل و نقلشان، بسیار گران تمام می‌شود. از اینرو، ثروت هنگفتی را از آن معامله گران و صاحبان دولتی و خصوصی قلیلی می‌کند. این تمرکز ثروت به تمرکز قدرت سیاسی می‌انجامد که پیامدی بجز فساد قانونی و غیرقانونی، ندارد. بدین ترتیب، شرکتها و کنسرسیوم‌های نفتی و سوخت فسیلی، مشمول مجازات نمی‌شوند.

در اینصورت، آیا نخستین واکنش جنبش زیست محیطی می‌باشد خلع قدرت اقتصادی- سیاسی از شرکتهای مذکور باشد؟

نانومی کلاین: مسلماً، نباید بر قدرت آنان بیفزاییم. جنبش زیست محیطی به همین دلیل با تمامی قراردادهای تجارت آزاد نظیر تجارت آزاد بین اروپا و آمریکا، ترانس پاسیفیک پارتنرшиپ تی پی پی، و قرارداد بین اتحاد مشترک اروپا و کانادا، مخالف است. ما تلاش می‌کنیم تا آینین نامه‌ها و مقررات بویژه مالیاتی دشوارتری برای این شرکتها، تصویب گردد و بر لابی‌ها و تبلیغات انتخاباتی و سخنرانیهای آنان در راستای افشاء سیاستهای ضد اکولوژیستی، موثر واقع شویم. چنین رویکردی الزامی است، ولی، پایان کار نیست! جنبش زیست محیطی می‌باشد به افشاء گری همه جانبه علیه شرکتهای سوخت فسیلی فراملی اقدام ورزد و افکار عمومی را متوجه ی شیوه‌های ضد زیست

محیطی و مخربشان جهت وصول سرمایه های کلان، نماید و دولتها را به کنترل عملکرد و ثروتهای آنان و ادار سازد تا استفاده بی وریه از سوخت فسیلی را متوقف سازند. این نخستین گام فعلان جنبش زیست محیطی است. تضعیف قدرت شرکتهای مزبور نقطه‌ی آغاز فعالیتهای جدی علیه گرم شدن زمین و تخریب محیط زیست، بحساب می آید. زیرا، آنچه این شرکتها را قادرمند می سازد، "ارزش اضافی کلانی" است که در مسیر تخریب محیط زیست، کسب می کنند.

چه برخورده می توان با کارگران و کارمندان این شرکتها داشت؟ آیا اتحادی بین آنان و فعلان جنبش زیست محیطی می تواند صورت پذیرد؟

ناتومی کلاین: ما نیازمند واکنشی عادلانه به تغییرات زیست محیطی هستیم. رویکردی که در گام نخست بصورت یک سیاست مشخص، چگونگی جایگزینی منابع تولید انرژی کارآمد و زیست محیطی بعض سوخت فسیلی و مبارزه برای دستیابی به آن را شرح دهد. در این راستا، کارگرانی که شغلشان را در بخش صنایع وابسته به سوخت فسیلی از دست می دهند می بایست اطمینان حاصل کنند که در بخش‌های تولید انرژی از منابع جدید، نظیر بخش راندمان انرژی، حمل و نقل همگانی و ... بکار گمارده می شوند. در حقیقت، کار و فعالیت در بخش‌های مزبور بویژه قسمت استخراج، در مقایسه با بخش‌های صنعت سوخت فسیلی، بسیار بیشتر است. سالهای اخیر، سرمایه گذاریهای کلانی در بخش استخراج صنعت سوختهای فسیلی شده است. در عین حال، دولتها به عقد قراردادهای گسترده‌ای مبین عدم خواستشان مبنی بر سرمایه گذاری در بخش انرژیهای تجدید شدنی، اقدام ورزیده اند و در سراسر اروپا حمایتشان از صنعت

انرژیهای تجدید پذیر و پاک را کاهش یا قطع کرده اند. بدین ترتیب، اشتغال در صنعت سوخت فسیلی متمرکز و انباشت می شود. هنگامیکه، صنعت سوخت فسیلی بویژه بخش استخراج، تنها منبع درآمد کارگران و مزدیگیران باشد، آنان حق دارند برای حفظ شغلشان، مبارزه کنند.

از دیگر سو، شواهد بر ارتقاء خواست بهره گیری از منابع تولید انرژی های تجدید پذیر در جهان نیز، صحه می گذارد. این، شرایط مادی اتحاد بین جنبش کارگری و جنبش زیست محیطی در راستای مبارزه برای کارآفرینی و اشتغالزایی زیست محیطی را مهیا و تسهیل می سازد. هم اکنون، پیوستگی بین فعالان جنبش کارگری و فعالان جنبش زیست محیطی در جریان است. بعنوان مثال، مدتی پیش، یک انتلاف از اتحادیه های گوناگون در کشور انگلیس در خواستی مبنی بر ایجاد یک میلیون شغل زیست محیطی برای کارگران، صادر کرد. ما باید بخاطر داشته باشیم که این فعالان جنبش زیست محیطی نیستند که فرصت‌های شغلی در بخش سوخت فسیلی را از کارگران می ربايند. صد هزار شغل در بخش صنایع گاز و نفت با کاهش فزاینده‌ی قیمت نفت در ماههای اخیر، از بین رفت. این مساله نشان می دهد که دل بستن به کار آفرینی در صنعت وابسته به کالاهایی مانند گاز و نفت که قیمتشان بسرعت بالا و پایین می شود، بسیار خطرناک و نادرست است. تولید انرژی از آب و باد و خورشید، یکی از جنبه های مفید این منابع بشمار می آید که قیمتشان به شدت سوخت فسیلی تحت تاثیر نوسانات بازار، قرار نمی گیرد. اکنون، تعامل و همکاریهای قابل توجه ای بین کارگران و اتحادیه های کارگری و فعالان زیست محیطی، انجام پذیرفته است.

تغییرات زیست محیطی را یک فرصت بشمار می آورید که پرسه‌ی جایگزینی منابع تولید انرژی را جذاب و اثراًگذار می کند. چگونه می توان کنش و واکنشهای زیست محیطی را برای توده هایی که چنین پرسه‌ای را بسیار دشوار و بغرنج بحساب می آورند، جذاب و آناترا به فعالیتهای زیست محیطی، جذب نمود؟

ناتومی کلاین: این کار آنچنان که به نظر می رسد سخت و دشوار نیست. معضل زیست محیطی برآیند اجرای سیاستهای ضد زیست محیطی در طی حداقل دو دهه‌ی اخیر است. صورتحساب این سیاستهای ناعادلانه و بی رحمانه را مصرف کنندگان و طبقه‌ی کارگر، دریافت کرده‌اند. بنابراین، ارتباطی طبیعی و تنگاتنگ بین تخرب محیط زیست و افزایش هزینه‌ی زندگی اکثریت شهروندان، وجود دارد. پرداخت چنین هزینه‌ای بهنگام شکوفایی اقتصادی بی‌گمان توجه‌ی مصرف کنندگان را بخود جلب نمی کند. ولی، مردم با آغاز بحران ساختاری اقتصادی اخیر دریافتند که وظیفه‌ی پرداخت هزینه‌ی سنگین بحران مالی به بانکها، بر دوش آنان است. به بیانی صریحتر، توده‌های زحمتکش هزینه‌ی عملکرد متخلفان را می پردازند و وضعیت معیشتی شان وخیم تر می گردد. اما، کمپانی‌های خاطری تحت پیگرد قانونی قرار نمی گیرند و کماکان در حال انباشت سود و سرمایه هستند. این نابرابری و بی عدالتی‌ها موجبات اعتراض و قیام‌های توده‌ای را فراهم ساخت که کماکان ادامه دارد.

ما بطور روشن نیاز داریم تا به جمعیت ناراضی پاد شده یک تصویر روشن از دلایل بحران اکولوژیستی و راه بردن رفت از آنرا، ارائه دهیم. آنان را متوجه سازیم که هزینه‌ی تغییر منابع تولید انرژی از جیبشان نباید پرداخت شود و منافع آنان نمی بایست قربانی منافع عملکرد ضد اکولوژیستی شرکتها، گردد.

اگر این مساله برای اکثریت بطور صحیحی توضیح داده شود، آنگاه حاضرند علیه سیستم و سازوکارها و کارگزاران تقسیم ناعادلانه‌ی ثروت و بحران زیست محیطی، بپاخیزند.

در کتابتان عنوان کرده اید که آنچه جهت سازماندهی و بسیج نیروهای توده‌ای در حرکتهای پیشین، توضیح داده شده کافی نیست و ما نیازمند یک درک و فهم فراگیرنده از چرایی تغییر سیستم، هستیم. چه کسی بساط چنین بصیرتی را مهیا می‌سازد؟

نانومی کلاین: چنین تفکری طی یک پروسه‌ی دموکراتیک آماده و قابل اجراست. من فکر نمی‌کنم که یک نوع روش برای همه جا صادق و ثمربخش باشد. مثلاً آنچه در فرانسه یا در یک منطقه از فرانسه قابل اجراست ناکثر برای کانادا و هند، اثربخش نیست. آنچه به آن نیازمندیم یافتن راه حل‌هایی می‌باشد که در این خصوص، در هر کشور، منطقه و شهر، اثربخش و مفید واقع گردند. قدر مسلم، وقتی مردم گرد هم آیند؛ قادرند راه حل سودمند و موثر را نیز، بیابند. بعنوان مثال، شهر بسیار سبزی در شرق آمریکا، در نزدیکی بلینگهام، واشنگتن، قرار دارد. طرحی مبنی بر بنای یک واحد بسیار بزرگ صادرات زغال سنگ در نزدیکی منطقه‌ی مزبور، پیشنهاد و در دستور کار قرار گرفت. در ابتدا، نزاع بسیار سختی بین فعالان زیست محیطی و کارگران، پیرامون طرح مزبور، سرگرفت. پس از گذشت مدتی، ائتلافی محلی بین فعالان زیست محیطی مخالف طرح مزبور و شهروندان به رهبری مردمان بومی، "قوم لومی" صورت گرفت. بدین ترتیب، اتحادیه‌های طرحی ارانه دادند که تمامی کارگران مذکور را استخدام می‌کرد ولی منطقه‌ی سبز را نه تنها تخریب

نمی ساخت، بلکه توسعه نیز می داد. مضاف بر اینها، به صدور سوخت فسیلی به آسیا، مبادرت نمی ورزید. این فقط یک مثال و یک پروژه بود که بگوییم مساله‌ی اصلی این است که گفتگوها ادامه یابند تا راه حل‌ها را بیابیم. عنوان مثال، مبارزه برای سیستم حمل و نقل همگانی با قیمت مناسب و مبارزه علیه تغییرات زیست محیطی به یکدیگر ربط دارند. بنابراین، معضل زیست محیطی می‌باشد در اعتراضات کارگران راه‌آهن علیه سیاستهای خصوصی‌سازی، مطرح شود. عدم طرح و گفتگو پیرامون بحران زیست محیطی در چنین اعتراضات و تحصن‌هایی کوتاهی و چشم‌پوشی از نکته‌ای مهم و اساسی در روند دستیابی به راه حلی موثر و قابل اجرا با استفاده از پتانسیل توده‌ای به نفع جنبش پایداری علیه ریاضت اقتصادی و تخریب محیط‌زیست، بشمار می‌آید.

در رابطه با "سرزمین جدید"، "بلوکادیا" صحبت می‌کنید. "بلوکادیا" چیست؟ ناتومی کلاین: "بلوکادیا" از اعتراضی در ایالت متحده‌ی آمریکا علیه خط لوله‌ی راه آهن کی استون، ریشه می‌گیرد که در جنبش پایداری علیه استفاده بی‌رویه از سوخت فسیلی، مرسوم گشت. معارضان به ساخت خط لوله‌ی راه آهن با استفاده از ریگمال قیر که از کثیف‌ترین تولیدات نفتی است توسط شرکت ترانس کانادا، با گرفتن دست یکدیگر حصاری دور درختان ایجاد می‌کردند و "بلوکادیا" می‌نامیدند. این تاکتیک توسط بسیاری از فعالان محیط‌زیست در مناطق مختلف جهان، مورد استفاده قرار گرفت تا "بلوکادیا" در جنبش زیست محیطی، شهرتی جهانی یافت. البته ریشه‌ی اصلی واژه‌ی مزبور به اعتراض "اوگانی"، گروهی از مردم اندونزی مستقر در جنوب شرقی کشور

نیجریه، علیه کمپانی "شل" در سال ۱۹۹۰، باز می‌گردد. اعتراض موفقیت آمیزی که کمپانی "شل" را بدانگونه از منطقه‌ی آنان بیرون انداخت که هرگز بازنگشت.

به نظر می‌رسد هیچ چشم اندازی از کنفرانس بین‌المللی محیط‌زیست در ماه دسامبر سال ۲۰۱۵، ندارید. چه چشم داشتی می‌توان از روند مذکورات بین‌المللی داشت؟

نانومی کلاین: ما باید رئالیست باشیم و این حقیقت را بپذیریم که توافقی مبنی بر آنچه دانشمندان برای نجات زمین اصرار دارند از مذکورات این کنفرانس، بیرون نخواهد آمد. بر پایه‌ی تأکید دانشمندان انتشار کازهای گلخانه‌ای می‌باشد هر چه سریعتر از ده به هشت، کاهش یابد. این در حالی است که دولتها پیرامون کاهش ۲ تا ۳ دهم درصدی آنهم طی ده سال آینده، گفتگو می‌کنند که به هیچ وجه با میزان تاکید شده‌ی دانشمندان همخوانی ندارد. اشتباه بزرگی است اگر فکر کنیم می‌توانیم سیاستمداران را تا هشت ماه دیگر متقادع کنیم. آنچه پس از نشست کپنهاگ در سال ۲۰۰۹، اتفاق افتاد بسیاری را افسرده و مایوس ساخت. بنابراین، نشست پاریس را می‌باشد پایان پروسه‌ی مذبور بحساب آورد. ویژگی کنفرانس مذبور مکان برگزاری آن، "پاریس" و "اروپا" می‌باشد که از هنگام آغاز بحران اقتصادی شدیداً از موضوعات زیست محیطی، فاصله گرفته است.

بحران زیست محیطی تنها توسط نخبگان و سیاستمداران شناسایی نمی‌شود. بلکه، توده‌ی مردم عادی و فعالان زیست محیطی نیز سهم بسزایی در شناسایی و راه حل‌های برونو رفت از آن، دارند. هر اندازه معضلات زیست محیطی عیانتر

گردند، ما بیشتر پیرامون آن به گفتگو می نشینیم و محتوای گفتگوها طی پروسه های پی در پی، تغییر می یابند. آنچه باید به شدت از آن دوری کرد سخنان عوام فریبانه و بی معنا، نظیر تقلیل ۲۰ درصدی میزان انتشار گازهای گلخانه ای تا سال ۲۰۱۳ یا تعطیلی تمامی شرکتهای سوخت فسیلی در آینده است. قدر مسلم، رخدادهای بی شماری می تواند تا هشت ماه دیگر، روی دهند. اما، بسیاری از رخدادهای آینده به قیمت نفت بستگی دارد. بعنوان مثال، فراخوان مبنی بر منوعیت پروژه‌ی استخراج نفت خام از شمالگان به مثابهی بزرگترین پروژه صنعتی در جهان که می تواند موقوفیتی ساختاری برای جنبش زیست محیطی بشمار آید اصلا در دستور کار کنفرانس پاریس نیست. اما، ما نمی توانیم پیرامون تلاش و کوشش جهت قرار دادن چنین فراخوانی روی میز کنفرانس مزبور را، متوقف سازیم یا تمام امیدمان را در این رابطه از دست بدھیم.

چه پیشنهادی برای افرادی دارید که مایلند با تغییر در زندگی روزمره‌ی خود در حل بحران مزبور مفید واقع شوند؟

ناتومی کلاین: کاهش استفاده از سوخت فسیلی در زندگی روزمره نه تنها برای محیط پیرامون بلکه در رفع ناهنجاری ها و حفظ سلامت زندگی خصوصی، موثر است. بسیاری از شهروندان در جهان از مدت‌ها پیش به اقدامات لازم زیست محیطی در زندگی خصوصی، مبادرت ورزیده اند. اما، هنگامیکه تمامی تلاشهای فردی اشان را بی ثمر می بینند دچار نوعی افسردگی و یاس می گردند. از اینرو، من پیوسته همگان را به مشارکت در همایش، گردهمایی و اعتراضات گروهی، محلی و منطقه‌ای که شهروندان هر منطقه از مراکز

آموزشی، بهداشتی و .. می خواهند که استفاده از سوخت فسیلی را کاهش دهد، تشویق و ترغیب کرده ام. زیرا، بحث محیط زیست بهتر است از چارچوب زندگی شخصی و خانواده بیرون بیاید و به کوچه و محله و خیابان برسد. این موضوع مهمی است که ما بپذیریم؛" زمانی قدرمندیم که بصورت دستجمعی و گروهی عمل کنیم "!

آیا مهار رشد تولید و مصرف به نظر شما یک راه حل است؟

نانومی کلاین: بطور کلی، ما به سیستم اقتصادی نیازمندیم که استفاده از منابع سوخت فسیلی را کاهش دهد. به نظر من، اتخاذ سیاست مهار رشد تولید و مصرف به مثابهی هدف اصلی یک اشتباه می باشد؛ مهار رشد تولید و مصرف تنها به این دلیل که رشد بی رویه قلب مشکل است، نمی تواند سیاست راهبردی، صحیحی باشد. اگر بپذیریم مشکل این است که معیار سنجش کامیابی اقتصادی از طریق رشد تعریف می شود لاجرم باید بپذیریم که راه حل؛ تغییر ارزیابی و سنجش رشد است. مفاهیم نسبت به شرایط زمانی و مکانی متفاوتند. بنابراین، استفاده از مفهوم "مهار رشد" بویژه در عصر حاضر که توده‌ی زحمتکش، سیاستهای ریاضت اقتصادی بی رحم و خشنی را تجربه می کنند استراتژی ارتباطی هوشمندانه و صحیحی، نیست.

آیا می توان به بحران زیست محیطی از طریق شیوه های فنی و تکنیکی، غلبه کرد یا این بحران کاملاً سیاسی است؟

نانومی کلاین: این موضوع بسیار بفرنگ است. انرژیهای تجدید پذیر به تکنولوژی ربط پیدا می کنند و کلیه‌ی عرصه‌های علمی و تکنولوژیک با

پیشرفت‌های چشم گیری روبرو بوده اند. کشاورزی بومی معنای برگشت به کشاورزی سنتی نیست. بلکه، تلفیقی از دانش کهن و شیوه‌های کشاورزی نوین است. در حقیقت هیچ‌گونه تغییر یا ادغامی در سیستم مصرف از منابع رخ نداده است. بنابراین، تمرکز بر راه حل‌های فنی این نظر و پندار نادرست را بوجود می‌آورد که ما به هیچ تغییر دیگری بجز تغییر منابع مصرفی، نیازمند نیستم. این در حالی است که یک استراتژی جهت کاهش تقاضا که بطور دقیق میزان مصرف انرژی را کاهش دهد، ضروری و الزامی است. این تفکر که با اتکاء به علم و دانش می‌توانیم بطور معجزه آسایی موجب کاهش تابش خورشید یا دمای آن شویم به اندازه‌ی نظریه‌ای که موجد اصلی بحران زیست محیطی کشت، کستاخانه و مزورانه است.

آیا راهی دیگر جهت مبارزه با تخریب محیط‌زیست و تغییرات سریع آب و هوایی بجز مبارزه با سیستم سرمایه‌داری، وجود دارد؟

ناتومی کلاین: نه، به نظر من راه دیگری وجود ندارد. مدت‌های طولانی است که راههای دیگر را امتحان می‌کنیم. اگرچه هنوز گرایشی در جنبش زیست محیطی بدنیال راهی جهت حل بحران بدون صدمه زدن به منافع و قدرت سیاسی-اقتصادی حاکمان، است. اما، رک و پوست کنده می‌گوییم که این یک استراتژی کاملاً غلط و نادرست است. اگر سیستم سرمایه‌داری در عرصه‌های دیگر برای اکثریت مردم، سودمند و اثربخش بود و صحیح عمل می‌کرد، می‌توانستیم استراتژی اتخاذ کنیم که سیستم را حفظ کند و فقط بر بحران زیست محیطی متمرکز گردد. البته، آن‌مان هم چگونگی و کارایی چنین استراتژی زیر سوال می‌رفت. در حقیقت، سیستم اقتصادی سرمایه‌داری در ترم و مفاهیم خود نیز،

شکست خورده است. سیستم سرمایه داری در هیچ عرصه‌ای به اندازه‌ی دوران ما شکست خورده و ناموفق نبوده است. نولیبرالیسم اقتصادی موجبات فقر و ناپراپری غیرقابل وصفی را در جهان سبب شده است. امروزه، اکثریت مردم جهان، پی‌ریزی مدل اقتصادی نوینی را امری ضروری و حیاتی می‌دانند. لذا، جنبش عدالت طلبانه‌ی زیست محیطی در راه حل هایش می‌باشد کارآفرینی، اشتغال‌زایی، ایجاد امکانات همگانی بهتر و ارزانتر از جمله امکانات نقل و انتقال را در نظر بگیرد. بطور کلی، ساز و کارهایی که بهبود وضعیت زندگی روزمره‌ی اکثریت را رهنمون دهند. در این صورت، مردم آماده‌ی نبرد برای تثبیت چنین سیاستهایی می‌شوند که ضرورتاً نبردی علیه سیستم سرمایه‌داری است.

مشکل اصلی این است که ما دشمنان بسیاری داریم؛ شرکتهای فراملیتی سوخت فسیلی با تمام قدرت با هر گونه خلاقیت، نوآوری بطور بسیار کریه و بد منظری، مبارزه می‌کنند. آنان هر کاری می‌کنند تا موفق شوند. در این میان، طبقه‌ی متوسط احساساتی وجود دارد که بدلیل شک و تردید از نتیجه‌ی مبارزه، حاضر به مشارکت در جنبش نیست. اما، یک برنامه‌ی اقتصادی عادلانه با اقدامات زیست محیطی قادر است جمعیت انبوهی را سازماندهی کند که حاضر باشند برای آینده‌ای بهتر و دست یافتن به جامعه‌ای که بطور بی‌واسطه و مستقیم منافع آنان را تامین می‌کند، به نبرد پیاخیزند.

آیا شما به چنین مساله‌ای خوش بینید؟

نائومی کلاین: مساله خوش بین بودن یا بد بین بودن نیست. ما همگی احساس بدینی داریم. تمامی کسانی که به شما اطمینان می‌دهند که در این

جنگ پیروز می شویم، فریبکار یا دیوانه اند. اما، ایجاد یاس و حرمان در شرایط کنونی بسیار مشمئز کننده تر است. بحران زیست محیطی زندگی شهروندان جهان را با خطری جدی مواجه ساخته است و این بحران بطور فراینده ای در حال رشد است. بدین جهت، حتی اگر کوچکترین شانس و احتمالی جهت تغییر سیستم وجود داشته باشد باید مبارزه کرد تا آنرا افزایش داد. حتی اگر این موضوع را صرفاً عنوان یک وظیفه ای اخلاقی در نظر بگیرید نه خوش بینی!

وضعیت محیط زیست بشدت بحرانی است و واقعیات مسلم هشدار می دهد که دیگر فرصتی برای وقت تلف کردن نداریم. ما نمی توانیم این جنگ را ببازیم، در یک شرایط حاد و ضروری قرار گرفته ایم که می تواند سبب ساز نیل به اهدافی شود که بسیاری سالها و دهه های متمادی بخاطر آن مبارزه کرده اند.

ترجمه: آناهیتا اردوان

چهارشنبه ۲۰ خرداد ۱۳۹۴ - ۱۰ زوئن ۲۰۱۵

*نائومی کلاین، نویسنده‌ی کتاب معروف این همه چیز را تغییر می دهد.

آدرس اینترنتی کتاب خانه: <http://www.nashr.de>

ایمیل یاشار آذری: yasharazarri@gmail.com

مسئول نشر کارگری سوسیالیستی: یاشار آذری